

**Projev paní Christy Schweng,
předsedkyně Evropského hospodářského a sociálního výboru**

**Ustavující plenární zasedání, 29. října 2020
hlavní jednací sál, budova EP Paul-Henri Spaak / zasedání probíhající na dálku**

**Vážený pane předsedo Sassoli,
vážený pane předsedo Micheli,
vážená paní předsedkyně von der Leyen,**

**Vaše Excellence,
vážení členové Evropského hospodářského a sociálního výboru,
vážení hosté,
milí přátelé,**

původně nebylo v plánu, že budeme toto plenární zasedání sledovat na monitorech svých počítačů. Možná si kladete otázku, proč se ho i já jakožto nová předsedkyně účastním na dálku. Můžete mi věřit, že to pro mne nebylo jednoduché zřít se cesty do Bruselu. Vedla mě k tomu zcela prostá pohnutka: domnívám se totiž, že musíme jít sami příkladem, pokud po našich občanech, členech a zaměstnancích chceme, aby v rámci boje proti pandemii COVID-19 omezili své sociální kontakty a změnili své každodenní návyky. Proto jsem se rozhodla položit na první místo bezpečnost a zúčastnit se zasedání na dálku, abych nikoho neohrozila.

Dovolte mi, abych na úvod trochu zavzpomínala. Členkou EHSV jsem se stala v roce 1998. Ještě dnes si vybavuji první den ve Výboru a své tehdejší dojmy. Byla jsem mírně bezradná a kladla jsem si otázku, jak bude celá ta politická činnost probíhat a jakým způsobem mohu pomoci zlepšit fungování EU. Předpokládám, že mnozí z vás, zejména naši noví členové, tento pocit znají. Důvod, proč tuto práci vykonávám, je i po 22 letech stejný jako v onen první den.

Evropský hospodářský a sociální výbor má stěžejní význam pro prosazování postojů organizované občanské společnosti na evropské úrovni. Evropská politická opatření tak mohou věrněji odrážet skutečnou situaci a být účinněji prováděna na celostátní či místní úrovni.

Je *naprosto nezbytné* mít k dispozici praktické zkušenosti zaměstnavatelů, zaměstnanců, spotřebitelů, zemědělců a nevládních organizací, aby bylo možné změnit Evropu k lepšímu. Jsme jakýmsi prostředníkem, a této úlohy se musíme plně zhostit. A já jsem přesvědčena o tom, že jsme toho schopni.

Příznějme si na rovinu, že v uplynulých měsících nebyl mediální obraz Výboru příliš lichotivý. Musíme neprodleně začít jednat, abychom napravili pověst EHSV a jeho členů a navenek i interně obnovili důvěru v něj a jeho důvěryhodnost. Je třeba zajistit, aby ve Výboru **panovala jednota a byly dodržovány nejpřísnější etické a profesní normy** a aby měl **vynikající reputaci**. Proto bych Vás dnes chtěla požádat, abyste dnes této poradní instituci udělili mandát k posílení kodexu chování jejích členů a jednacího řádu. Musíme tak učinit co nejdříve a každopádně ještě před začátkem ledna 2021.

Vážené dámy, vážení pánové,

nyňi bych Vám ráda představila priority mého působení ve funkci předsedkyně. Chtěla bych poděkovat všem, kdo se na přípravě tohoto programu podíleli. Mé motto zní „**Jednejme jednotně pro budoucnost Evropy**“ a nesmírně by mne potěšilo, kdyby se tento program v nadcházejícím dvouapůlletém období stal NAŠÍM programem, tj. programem Evropského hospodářského a sociálního výboru.

V prvé řadě musíme překonat hospodářské a sociální potíže, které vyvolala pandemie COVID-19. Tato pandemie způsobila nejhorší hospodářský propad od konce druhé světové války a ještě více prohlubuje existující nerovnosti. Je především nutné, aby se **členské státy a naše společnost z této krize zotavily a byly odolnější.**

Pandemie COVID-19 ovlivní pracovní postupy, které budeme v tomto funkčním období používat. Do té doby, než bude k dispozici očkovací látka a bude všeobecně akceptována, budou do naší "nové normality" i nadále patřit omezování fyzického kontaktu, nošení roušek, pořádání schůzí v hybridní podobě nebo na dálku a diskontinuita činnosti.

V této chvíli je o to potřebnější, abychom **spojili síly**, formulovali vizi silnější Evropy po pandemii COVID-19 a udělali všemožné pro to, aby **naš Výbor výrazně přispěl k procesu oživení Evropy a posílení její odolnosti do budoucna.**

Jak si představuji Evropu po pandemii COVID-19?

Jako Evropu, která **hospodářsky prosperuje, je sociálně inkluzivní a environmentálně udržitelná** a v níž všechny složky občanské společnosti mají možnost se rozvíjet a žít v otevřené společnosti založené na hodnotách.

Důležitou otázkou zůstává digitální a ekologická transformace, kterou je ovšem třeba začlenit do všech oblastí politiky. Měli bychom se zcela zaměřit na udržitelný rozvoj, s jehož pomocí vybudujeme konkurenceschopné hospodářství, v němž nikdo nebude opomíjen.

Jsem členkou skupiny Zaměstnavatelé, takže bych chtěla nejprve pohovořit o ekonomických aspektech.

Potýkáme se s druhou vlnou pandemie, a proto je nutné podpořit naše podniky, pracovníky a občany, aby tuto krizi přečkali, vzpamatovali se z ní a znovu rozproudili naše ekonomiky. V rámci plánu na podporu oživení „Next Generation EU“ musí být poskytnuty finanční prostředky nezbytné k překonání negativních hospodářských a sociálních důsledků pandemie. Musíme se postarat o to, aby se tato finanční pomoc dostala k těm, kdo ji potřebují, například k lidem bez práce a k podnikům, zejména pak podnikům malým a středním, které bojují o přežití.

Jen penězi však současnou situaci nevyřešíme. Je rovněž nutné provázat přechod na digitalizovanější a ekologičtější hospodářství po pandemii se **sociálním oživením**.

Zcela zjevně se nám nepodařilo dosáhnout cíle vymanit do letošního roku 20 milionů lidí z chudoby a sociálního vyloučení. Musíme teď tedy znásobit úsilí v tomto směru. Ti, kdo mohou, by měli pracovat. Jestliže někdo nemůže, pak by mu měla společnost solidárně pomoci.

Kromě rozsáhlých veřejných a soukromých investic potřebujeme účinně fungující jednotný trh, abychom se z této krize rychle dostali. Je třeba odstranit zbývající překážky, které brání přeshraničnímu pohybu zboží, služeb, kapitálu, údajů a osob. Zároveň je nutné zaručit rovné podmínky, aby na jednotném trhu vládla spravedlivá hospodářská soutěž.

EU hraje na globální scéně důležitou roli. Musíme utvářet podobu mezinárodních norem, aby byly v souladu s evropskými hodnotami a zájmy. Dle prognóz se bude napříště 85 % růstu uskutečňovat mimo EU. 35 milionů pracovních míst v Evropě závisí na vývozu a 16 milionů na zahraničních investicích.

Během současné pandemie jsme si všichni uvědomili zranitelnost EU a její závislost na mimoevropských dodavatelích. Osud našich podniků a naše budoucí prosperita se bude odvíjet od toho, zda dokážeme zachovat otevřené trhy, na nichž bude existovat volný a spravedlivý obchod a předvídatelné podmínky globálního obchodování.

EHSV se jakožto součást globální občanské společnosti bude i nadále aktivně zapojovat do politiky v oblasti rozšíření a sousedství.

Dámy a pánové,

Pandemie COVID-19 způsobila potíže a rychlé změny na našich **trzích práce**. Prioritou je zachování zaměstnanosti a příjmů pro všechny pracovníky na trhu práce, ať už osoby samostatně výdělečně činné, nebo zaměstnance. Musíme se rovněž podílet na koncipování současných opatření tak, aby v nich byl uplatňován dlouhodobý přístup ke vzdělávání a dovednostem. Musíme věnovat zvláštní pozornost zranitelným skupinám, k nimž patří například atypičtí pracovníci, děti žijící v chudobě, osoby se zdravotním postižením, osoby přistěhovaleckého původu nebo příslušníci etnických menšin.

Na to, jakým způsobem žijeme, pracujeme, učíme se a udržujeme vzájemné kontakty, má obrovský vliv **digitalizace a umělá inteligence**. Digitální transformace musí být spravedlivá, udržitelná a sociálně přijatelná. Stěžejní pozornost musí být věnována lidem.

Jsem pevně přesvědčena o tom, že hospodářský, sociální a společenský pokrok jdou ruku v ruce. 20 zásad evropského pilíře sociálních práv nám skýtá orientační bod na cestě k zajištění sociální konvergence a spravedlivého a udržitelného oživení. Při přechodu na ekologické a digitální hospodářství v Evropě je nutné dbát na to, aby nikdo nebyl opomenut a aby byly dopady této transformace náležitě tlumeny opatřeními sociální politiky.

K základním zásadám, jimiž by se EU měla řídit, patří také nutnost chránit ty, kdo v EU hledají **útočiště**, zaručit jim jejich práva a dát jim naději do budoucna. Při integraci migrantů hrají zásadní roli organizace občanské společnosti, kterým je však třeba poskytnout odpovídající finanční podporu.

Hovoříme zde o evropských hodnotách. Jsem toho názoru, že **naše společné evropské hodnoty** nesmí být za žádných okolností zpochybňovány. Musíme respektovat lidskou důstojnost a lidská práva, svobodu, demokracii, rovnost a zásady právního státu, a to i v dobách krize, kdy je nezbytné zavést určitá mimořádná opatření čistě dočasného charakteru. Právní stát má nejen ústřední význam pro fungování EU. Spolu se základními právy je rovněž součástí jejího image jakožto modelu sociálně tržního hospodářství, který musíme hájit.

Jedním z hlavních ponaučení z koronavirové krize je to, že je nutné posílit systémy zdravotní péče v téměř všech evropských zemích a v první řadě se při tom zaměřit na prevenci. Aby bylo možné docílit v budoucnu solidárního postupu a odolnosti, je důležité vytvořit **evropskou zdravotní unii**, v níž budou členské státy v oblasti zdravotnictví spolupracovat na praktické úrovni a Komise bude tuto spolupráci koordinovat. Je nutné zajistit na úrovni EU vyvinutí účinných způsobů léčby a očkovací látky proti onemocnění COVID-19, stanovit společné normy a zavést koordinovaný systém testování.

V neposlední řadě musíme zajistit, aby byla Evropa environmentálně udržitelná.

Víme, že přechod k uhlíkově neutrálnímu hospodářství přinese modernizaci průmyslu, vznik nových a vysoce kvalitních pracovních míst a více pracovních příležitostí. Provádění ambiciózních opatření namířených proti změně klimatu je však pro dotčené podniky velice náročné. Je nesmírně důležité poskytnout za stávající špatné hospodářské situace co největší podporu, aby bylo možné dosáhnout oživení a zároveň realizovat inovace a investice v oblasti ochrany klimatu a životního prostředí. Je nutné zapojit podniky do snah o ekologizaci hospodářství. Musí být pobídnuty k tomu, aby se aktivně podílely na uskutečňování přechodu na nízkouhlíkové hospodářství, v němž budou účinně využívány zdroje. Proto je nutné poskytnout jim při zavádění nových opatření ke zmírnění změny klimatu dosažitelné cíle, jistotu, flexibilitu a možnost plánovat.

Motto mého funkčního období, tj. „Jednejme jednotně pro budoucnost Evropy“, je neodlučně spjata s konferencí o budoucnosti Evropy.

Tato konference je pro společnost Evropské unie jedinečnou příležitostí. Podniky, zaměstnanci, zemědělci, spotřebitelé a nevládní organizace budou mít možnost vyjádřit se k tomu, jaká opatření by měla EU v budoucnu přijmout. Ponesou spoluodpovědnost za *svou* Evropskou unii. Lidé z různého prostředí a různých profesí budou moci strukturovanější formou diskutovat o tom, jak zlepšit fungování EU.

EHSV, který je zastáncem participativní demokracie již od svého založení v roce 1958, teď bude opět moci prokázat svou přínosnost a moderovat tato jednání. Jeho členové totiž působí v organizacích, které zastupují všechny složky společnosti a mají ve všech členských státech pevnou pozici.

Na programu konference je řada důležitých témat, jako například vize Evropy budoucnosti, nesnadnost volby mezi svrchovaností členských států a potřebou nalézt společná evropská řešení, národní identita a kulturní rozmanitost.

Jsem pyšná na to, že usnesení, které EHSV přijal v roce 2017, bylo „prvním příspěvkem k celounijní rozpravě o budoucnosti Evropy“. Tím to však pro nás nekončí. Jsem si jista, že ke konferenci o budoucnosti Evropy výrazně a hodnotně přispějeme.

V mém mottu figuruje slovo JEDNOTNĚ.

Naším hlavním úkolem je prosazovat na evropské úrovni názory organizované občanské společnosti. Musíme tudíž dosáhnout **shody** mezi všemi skupinami, protože v EHSV nezastupujeme pouze zaměstnavatele, pouze zaměstnance nebo pouze nevládní organizace. Naše přínosnost spočívá v převádění jejich postojů na společného jmenovatele, který pak předkládáme evropským orgánům a členským státům. Zároveň ale víme, že jsou určité meze, za něž nemůžeme zajít a které musí všechny skupiny vzájemně respektovat. Podstatou EHSV není hájení individuálních zájmů. Je to naše společné vědomí toho, že sice pocházíme z různých zemí a různých sfér, ale máme za úkol společně a **jednotně** usilovat o obecné blaho Evropské unie. Právě tím se lišíme od lobbistů a právě v tom je naše skutečná přidaná hodnota.

To, zda budeme úspěšní a ovlivníme tvorbu politik EU, bude záviset na kvalitě a správném načasování naší práce a na uplatňování proaktivního přístupu. Je naprosto nezbytné, aby všichni zpravodajové a členové při přípravě stanovisek komunikovali s příslušnými zainteresovanými stranami, aby vedli intenzivní dialog se zpravodaji Evropského parlamentu a zástupci Rady a Komise a aby v souvislosti s těmito stanovisky podnikali návazné kroky.

Naštěstí se můžeme spolehnout na loajalitu a pomoc **zaměstnanců** ve všech útvarech **EHSV**, s nimiž budeme spolupracovat jako jeden tým, **jednotně** a v duchu **úcty**, důvěry a vzájemného uznávání.

Vážení pánové předsedové, vážená paní předsedkyně, vážení hosté, milí kolegové a přátelé,

Máme před sebou nesmírně **těžké úkoly**. Toto funkční období je však pro nás také **příležitostí** pomoci Evropě, aby hospodářsky prosperovala a byla sociálně inkluzivní a environmentálně udržitelná. Můžeme významným způsobem přispět k tomu, aby byly politiky EU participativnější a účinnější a lépe odpovídaly potřebám evropských občanů.

A jsme odhodláni tento záměr splnit. Společnými silami se nám to podaří.

Jednejme jednotně pro budoucnost Evropy!